
Bert Van Raemdonck, *Allemaal zeep aan onze zolen. Kroniek van het Nieuw Vlaams Tijdschrift (1946-1950)*, Antwerpen, AMVC-Letterenhuis, 2006, 416 pp., ill., ISBN 90 767 85090 (AMVC-publicaties, nr. 9) | Voor een betere kennis van de Vlaamse beweging is er een toenemende inbreng van de literatuurwetenschappen. Dat geldt minder rechtstreeks voor dit boek en het was ook niet de bedoeling. Het is het resultaat van een samenwerkingsproject tussen het Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (Gent) en het AMVC-Letterenhuis (Antwerpen). Gebaseerd op het omvangrijke archief van het *Nieuw Vlaams Tijdschrift* belicht het boek het ontstaan en de beginjaren van het *NVT*, eindigend in een epiloog met de uitreiking van de eerste Arkprijs van het Vrije Woord in 1951.

Het gaat om meer dan een bronneditie met annotaties. De auteur zelf spreekt van een

‘selectieve regestenuitgave’. De brieven worden vaak niet geciteerd, maar deels of helemaal geparafraseerd (een mengeling dus van samenvatting en citaat). Bovendien wisselt Van Raemdonck de jaarkronieken en de correspondentie af met beschouwende hoofdstukken waarin de voornaamste verhaallijnen worden gesynthetiseerd. Wie belangstelling heeft voor het interne en externe reilen en zeilen van een redactie, voor de lijn uitgezet door directeur Herman Teirlinck (afwijkend van het oorspronkelijke opzet van August Vermeylen), voor zijn relatie met redactiesecretaris Hubert Lampo, voor de strubbelingen met en binnen de redactie, voor de moeilijke relatie tot de uitgever en de drukkerij qua vormgeving, timing, public relations... zal dit met genoeg lezen.

Niet onbelangrijk zijn een aantal aangegeven contextuele gegevens: de verzuiling van de tijdschriften, het intellectuele klimaat, de mislukte pogingen tot samenwerking/versmelting van het *NVT* met tijdschriften uit Nederland, de netwerking waarbij Julien Kuypers als socialistisch secretaris-generaal bij het ministerie van Openbaar Onderwijs voor zowat de helft van de *NVT*-redactie professioneel van nut bleek, het ontslag in 1952 van de enige katholiek in de redactie, Maurice Roelants, waardoor het *NVT* vanaf dan uit een homogene groep van vrijzinnigen bestond...

Voordien hadden aanvankelijk katholiek geïnspireerde schrijvers zich van het geloof afgewend: Gerard Walschap in 1940, terwijl mederedactielid Marnix Gijsen in november 1945 aan Teirlinck liet weten dat hij in het *NVT* niet als katholiek wilde worden gecatalogeerd. Interessant is dan het verhaal over de opname van de roman *Joachim van Babylon* in het *NVT* (1947), al dan niet onder pseudoniem volgens de wil van Gijsen, tot de bekende literaire rel in 1950. Ter sprake komt ook het door Willem Elsschot op 1 maart 1947 aangeboden Bormsgedicht, alsook de stemming van de redactie: vijf keer ‘ja’ en elf keer

‘nee’ (de lijst is als document opgenomen, p. 184), hoewel de kwestie daarmee niet was beëindigd. Maar die gegevens zijn bekend en de auteur gaat er ook niet verder op in.

[Harry Van Velthoven]